

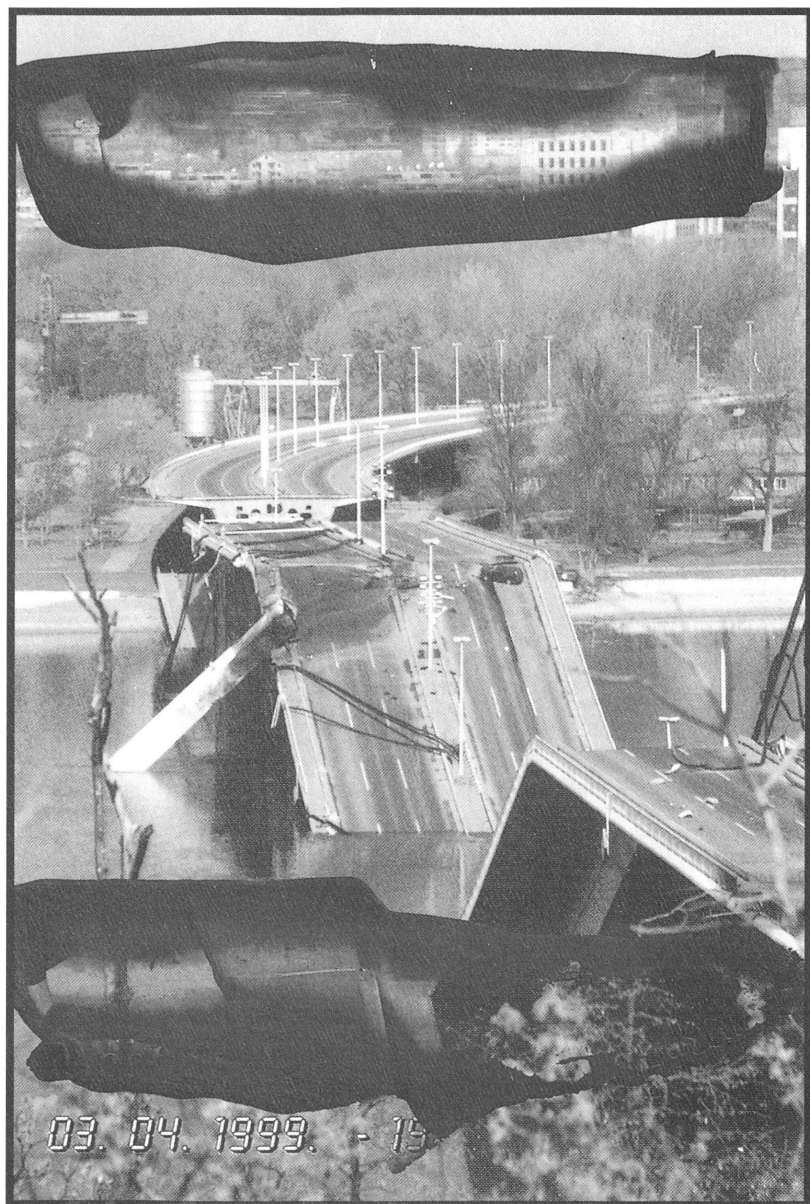
ÉS MEGREMEGETT A FÖLD . . .

H A R M A T H K Á R O L Y

*Ne mondd: Miért van az, hogy a régi idők
jobbak voltak, mint a mostaniak? Mert nem
vall bölcsességre, ha ilyesmit kérdezel.*

Préd 7,10

Bizonyára saját tapasztalatából kiindulva figyelmeztet Ámosz, a vadfüge-gyűjtőgetőből lett próféta, hogy „a mai időkben csendben marad az okos ember, mert gonosz idő ez” (Ám 5,13). Ő, akit nem engedtek szóhoz jutni a királyi szentélyben hivatalból működő fizetett próféták, tudta, mit jelent a gonosz idő, és azt is tudta, hogy a próféták igaz üzenetének elfogadásához nyugodt idők szükségeltetnek. Bombarobbanások zajával és fegyverek ropogásával még a prófétai szó is aligha tudja felvenni a küzdelmet. Mert túl hangos, rémisztő és kétségbeejtő ez a zaj. Olyan erős, hogy megremegteti a földet. Úgy, mint az 1999-es húsvéti virrasztás és feltámadási mise ünneplésének közepette történt templomunkban. Megújítottuk a keresztségi fogadalmat, megtörtént a vízzel való meghintés, amely megint emlékeztetett a minden lelki szennyet elmosó keresztségi vízre. A világon szétszóródott több százmillió testvérrel együtt imádkoztunk az egyetemes egyház nagy szándékaira, majd a zárófohász előtt saját konkrét kéréseinkre összpontosítottunk . . . Imádkozunk a békéért országunkban . . . Imádkozunk azokért, akiknek hatalmuk és szavuk, hogy azt a béke mellett emeljék fel . . .

És megremegett a föld . . . Az ablakok, az oltár, a lelkek. Egyesek felálltak, hogy kimenjenek, mások tétován, tanácstalanul néztek. A zsoltár szavai illettek ide: „A szívem remeg bensőmben, és halálfélelem környékez” (Zs 55,5). De folytattuk: Imádkozzunk azokért, akiknek fegyver van a kezükben, hogy sohasem találjanak el élő célt . . . mert anyagi javainkat valahogy helyre tudjuk állítani, de az életet nem. Azt nem mi alkottuk, nem tőlünk származik. Értékes kincsként kaptuk, s mint ilyent féltve őrizzük. Megőrzésének egész mechanizmusát – az életösztönt – építette belénk az Ajándékozó. S Élet ünnepének ünnepelésében előbb reagált mint a légiriadó szirénái.

Eszembe jutott egy másik húsvét is. A szerzetesi élet legszebb évének, a noviciátus évének a húsvétja, amikor a vasárnapi ünnepi misén, miközben a felszálló tömjénfüst az égbe szálló imánkat jelképezte, megremegett az Úr asztala. Az nem a keresztény időszámítás kétezredik év előtti utolsó húsvétja volt. A remegést sem bomba robbanása okozta, hanem az anyaföld titokzatos tevékenysége. Földrengés volt.

Milyen érdekes coincidencia. És milyen érdekes jelzés. A föld remeg az Élet ünnepén. Megremege a nagy események közepette. Ez az ő hangja. De ezen a húsvéton e hangból mást véltem hallani: nem az örvendezés hangja volt ez a bűn fölötti nagypénteki győzelem miatt, amit a Keresztrefeszített vívott ki, hanem a lázadás hangja. A lázadás, amiért a bűn még mindig olyan erős, amiért a sátán legyőzhetetlen erőként mutatja be magát. Lázad az anyaföld, hogy ekkora bűnt kell hordoznia. Lázad az, amiről a teremtés hajnalán az Alkotója megállapította, hogy „jó”. Lázad az értelmehagyott ember viselkedése ellen. Mert hol az értelem, hol az ember, hol a szív, hol a szeretet, ha fegyverrel kell megoldani az emberek közötti feszültségeket. Az élet elleni támadást nem hagyhatja szó nélkül. Remeg, mert máshogy nem tudja megfogalmazni mondanivalóját, mert csak így tudja lelke legmélyén is felrázni az embert, hogy kezdjen már el máshogy gondolkodni és cselekedni.

A hidat érte találat. A másodikat. Az emberi kapcsolatokat érte találat, az emberi alkotás egyik művét érte találat. Az embert érte találat, mert megszakadt a kapcsolat, amit a híd jelképez. S a hidak mindaddig hullani fognak, amíg meg nem születik az emberben az őszinte vágy, hogy közeledjen a másikhoz. Sok hídépítőre van szükségünk.

Az a vén Duna is megzavarodott egy pillanatra, nem értette, mi történik, fájt neki a beton- és vasszerkezet ütése, egy pillanatra megrémült, föltekintett a történetekre, s aztán visszatért évezredek tevékenységéhez: méltóságteljesen továbbhőmpölygött . . . s vizével tovább mossa az emberi bűn nyomait, az emberi vért és csontokat, a környezet-szennyezés nyomait, a vasszerkezet rozsdáját, a gonoszság minden nyomát. Kitar, de ki tudja, meddig bírja még mindezt. Lehet, hogy egyszer majd ő is megszólal, mint az anyaföld. Közben él benne a remény, hogy egyszer majd újra kék lesz: a menny tükre.

Számunkra meg maradt a szilárd szó: „Ezért nem aggódunk, ha remeg is a föld, ha a hegyek a tengerbe omlanak, ha vizei zúgnak, tajtékoznak is, és viharától megrendülnek a hegyek. [Velünk a Seregek Ura, Jákob Istene a mentsvárunk!]” (Zsolt 46,3–4)